

Treasurystatuut

Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant
6 maart 2017

1. Inleiding

Dit statuut bevat de algemene grondslagen en beginselen van het treasurybeleid van Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant. Onder treasury wordt verstaan:

"Het sturen op, het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's"

Dit treasurystatuut is geldig vanaf de datum van dagtekening.

2. Doelstelling treasury

De algemene doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

- het zorgdragen voor de tijdige beschikbaarheid van de benodigde middelen tegen acceptabele condities;
- het minimaliseren van de kosten van het verkrijgen van financiële middelen;
- het optimaliseren van het rendement van eventuele tijdelijk overtollige liquide financiële middelen
- het beheersen van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen zijn verbonden;
- het registreren van transacties in de administratie;
- het vormen van adequate dossiers;
- een goede interne en externe informatievoorziening over de uitvoering van het treasurybeleid;
- het nakomen van wettelijke verplichtingen inzake bovenstaande.

3. Normen voor solvabiliteit en liquiditeit

Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant dient te allen tijde aan haar korte en langdurige verplichtingen te kunnen voldoen en zo nodig ook altijd voldoende middelen aan te kunnen trekken voor het uitvoeren van de onderwijsactiviteiten. Daarbij worden de volgende ratio's en normen gehanteerd:

Solvabiliteit: het vermogen om op lange termijn aan de financiële verplichtingen te voldoen

	Norm (minimum)	minimum Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant
Eigen vermogen + voorzieningen/ balanstotaal	30 %	35% (is per 31-12-2016 74%)

Liquiditeit: het vermogen om op de korte termijn aan de financiële verplichtingen te voldoen

	Norm (minimum)	minimum Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant
Totaal kortlopende activa/totaal kortlopende schulden	0,75	1,0 (is per 31-12-2016 3,0)

4. Financiering

De vermogensstructuur van Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant is gebaseerd op de 'gouden financieringsregel'. Dat betekent dat vaste activa worden gefinancierd met lang vermogen en vlottende activa met kort vermogen.

Bij het sluiten van leningen en het inzetten van rente-instrumenten worden in het kader van risicobeheersing de volgende regels gehanteerd:

- de omvang en aard van de financiering is afgestemd op de geprognosticeerde behoefte aan financiële middelen in de komende vijf jaar;
- er wordt gestreefd naar een zo goed mogelijke spreiding van de rentevervaltermijnen, waarbij de volgende normen worden gehanteerd:
  - in een jaar vervalt niet meer dan 20% van de totale portefeuille aan leningen;
  - binnen een termijn van 2 jaar vervalt niet meer dan 30% van de totale portefeuille aan leningen;
- afhankelijk van de rentestructuur (normale of inverse rentestructuur) en de actuele rentestanden kan deels financiering op basis van korte rente plaatsvinden. Dit deel bedraagt maximaal 15% van de totale portefeuille aan leningen.

Alleen de volgende leningsvormen kunnen worden toegepast:

- vaste geldleningen, al dan niet bezwaard met een hypotheek;
- kasgeldleningen;
- onderhandse leningen;
- roll-over-leningen.

Posities in vreemde valuta, bijvoorbeeld als gevolg van bestellingen van onderwijsleermiddelen in vreemde valuta, zijn gemaximeerd tot € 10.000.

5. Wettelijke kaders beleggen, lenen en derivaten

De wettelijke kaders voor het beleid inzake beleggen, lenen en financiële derivaten zijn opgenomen in de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 1 juli 2016).

Voor Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant betekent dit dat:

- Derivaten, leningen of beleggingen worden alleen aangetrokken dan wel uitgezet bij financiële ondernemingen als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht en die:
  - gevestigd zijn in een EU-lidstaat;
  - minstens een single A-rating hebben, afgegeven door ten minste twee van de drie ratingsbureaus Moody's, Standard & Poor's en Fitch.
- Beleggingen, leningen en derivaten met publieke middelen worden alleen aangetrokken in euro's.
- Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant is een niet-professionele belegger. Bij het aantrekken van leningen en het beleggen van tijdelijk overtollige middelen al dan niet in combinatie met financiële derivaten verzoekt Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant de financiële onderneming om zich als een niet-professionele belegger aan te merken.
- Bij het afsluiten van een financieel derivaat met de financiële onderneming moet een raamovereenkomst worden afgesloten zoals opgenomen in bijlage I van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.

- Bij het aangaan van een derivatenovereenkomst moet een overeenkomst worden afgesloten zoals opgenomen in bijlage II van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.

Beleggingen

- Middelen die tijdelijk overtollig zijn kunnen in een belegging worden uitgezet.
- Er mag geen extern vermogen worden aangetrokken met het doel de aangetrokken gelden te beleggen of te belenen.
- De periode van het beleggen is eindig en de belegging moet op een vooraf vastgestelde einddatum worden terugontvangen.
- De hoofdsom van de belegging moet door de financiële onderneming te allen tijde worden gegarandeerd.
- Belegd mag worden in staatsobligaties van EU-lidstaten, mits deze lidstaten aan de ratingeisen voldoen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.
- Belegd mag niet worden in:
  - a. achtergestelde spaarrekeningen en achtergestelde deposito's;
  - b. aandelen of vergelijkbare producten, tenzij deze van toepassing zijn voor de uitvoering van de wettelijke taak van Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant.
- Beleggingen moeten vooraf door het college van bestuur ter kennisname aan de raad van toezicht worden gestuurd.

Leningen

- Er mogen geen leningen worden verstrekt aan derden, noch aan personeel, noch aan andere instellingen of organisaties, tenzij deze lening van toepassing is voor de uitvoering van de wettelijke taak van Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant en past binnen het strategisch beleid van Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant.
- Bij het aangaan van leningen moet worden vastgesteld dat Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant in staat is om de lening overeenkomstig de leningsvoorwaarden terug te betalen.
- Leningen moeten vooraf door het college van bestuur ter kennisname aan de raad van toezicht worden gestuurd.

Financiële derivaten

- Financiële derivaten mogen alleen worden ingezet voor het beperken van opwaartse renterisico's bij leningen.
- Financiële derivaten mogen alleen bestaan uit rentecaps of payer swaps.
- Onderstaande contractuele voorwaarden moeten in acht worden genomen:
  - a. er mogen geen clausules worden opgenomen die op enigerlei wijze de uitvoering van het toezicht op de instelling belemmeren;
  - b. er mogen geen additionele eenzijdige opzeggingsmogelijkheden of andere beperkende voorwaarden vanuit de financiële onderneming worden opgenomen;
  - c. er mogen geen derivaten met margin calls worden afgesloten.

- Een derivaat wordt pas aangetrokken vanaf het moment dat de lening is afgesloten.
- De nominale waarde van het derivaat mag niet groter zijn dan de onderliggende lening.
- De looptijd van het derivaat mag niet langer zijn dan de onderliggende lening, met een maximum van 15 jaar.
- Derivaten-overeenkomsten moeten vooraf door het college van bestuur ter kennisname aan de raad van toezicht worden gestuurd.
- Bij het ontstaan van een niet-effectieve positie meldt het college van bestuur dit direct aan de raad van toezicht en aan de Inspectie van het Onderwijs.

6. Kasbeheer/cash management

Kasbeheer is het beleid en beheer van het geld, tegoeden van bank binnen een tijdsbestek van één jaar. Voor Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant gaat het hier om het dagelijkse betalingsverkeer en het beleid voor en beheer van debiteuren en crediteuren.

Primaire doelstelling is het betalingsverkeer zodanig in te richten dat de bankkosten (waaronder valutadagen, provisies en datacommunicatiekosten) en interne handelingskosten worden geminimaliseerd.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van een deugdelijk debiteuren- en crediteurenbeheer. Vorderingen worden tijdig ingesteld. Bewaking van openstaande vorderingen houdt onder andere in dat de tijdige en volledige ontvangst worden bewaakt en dat actief incassomaatregelen worden getroffen. Facturen worden tijdig betaald, rekening houdend met betaaltermijnen en eventuele kredietbeperkingen

Op vestigingsniveau kunnen bankrekeningen worden aangehouden. Deze dienen uitsluitend voor aanvulling van de kas, voor de ontvangsten van de lokaal ingestelde vorderingen en voor het afstorten van kasgeld. Voor het aanhouden van kassaldi geldt een kasprocedure waarin onder andere het maximumsaldo en het gebruik van bankpasjes zijn beschreven.

Het openen en/of opheffen van bankrekeningen en het aangaan van nieuwe rekeningcourantovereenkomsten is, conform de Procuratieregeling, voorbehouden aan het college van bestuur. Voor minimalisatie van de rentekosten van rekeningen-courant wordt een systeem van pooling van bankrekeningen gehanteerd.

Door Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant wordt organisatiebreed een overeenkomst met de huisbankier (ING) afgesloten ten behoeve van optimale betalingsverkeercondities. Deze overeenkomst wordt periodiek geëvalueerd.

7. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden

De uitvoering van het treasurybeleid is de verantwoordelijkheid van het college van bestuur. De bevoegdheid tot het aangaan van externe verplichtingen op het gebied van treasury is, conform de Procuratieregeling Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant, voorbehouden aan het college van bestuur.

Binnen de afdeling financiën zijn de uitvoerende taken van de treasuryfunctie belegd bij de controller. Deze taken bestaan uit:

- maandelijks opstellen van een kasstroomprognose op basis van:
  - de nota financieel beleid, de nota huisvestingsbeleid en de onderliggende deelbegrotingen;

- het vermoedelijke verloop van de bekostiging en van andere inkomsten;
- het vermoedelijke verloop van de personele lasten;
- maandelijkse prognoses van afdeling huisvesting en de afdeling ICT;
- meldingen van verwachte afwijkingen van de begroting door de vestigings directeuren;
- de portefeuillegegevens van beleggingen en verstrekte en ontvangen leningen.
- het bewaken van het vermoedelijke verloop van de liquiditeit en solvabiliteit;
- het beheren van de portefeuille van beleggingen en verstrekte en ontvangen leningen;
- het doen van voorstellen voor wijzigingen in de portefeuille van beleggingen en verstrekte en ontvangen leningen;
- het analyseren van financiële risico's en hoe deze te beheersen;
- het zijn van eerste aanspreekpunt voor externe partijen op de financiële markt;
- analyseren van ontwikkelingen op de financiële markten en de mogelijke consequenties daarvan voor de Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant;
- het opstellen van kwartaalrapportages aan het college van bestuur met het verloop van de portefeuille van beleggingen en verstrekte en ontvangen leningen,
- het actualiseren van het treasurydossier.

Binnen de afdeling Financiën zijn de registrerende taken van de treasuryfunctie belegd bij de financiële administratie. Deze taken bestaan uit:

- het voorbereiden van het betalingsverkeer, waaronder het voorafgaand aan de betalingen vaststellen van de betalingsruimte;
- het bewaken van de crediteurenpositie;
- het bewaken van de debiteurenpositie voor Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant;
- het registreren van het betalingsverkeer;
- het registreren van transacties die voortvloeien uit het treasurybeleid.

De verantwoordelijkheid voor de bewaking van de debiteurenpositie ligt daar waar de vorderingen ontstaan.

Het college van bestuur verricht de feitelijke betaalhandeling in het telebankiersysteem. Bij de betaling van de crediteuren via Afas wordt de feitelijke betaalhandeling verricht door Driessen.

De afdeling Financiën is verantwoordelijk voor het jaarlijks opstellen van het treasuryplan, als onderdeel van de jaarlijkse begroting, waarin opgenomen:

- een kasstroomprognose voor de korte termijn (op maandbasis voor het komende boekjaar) en voor de middellange termijn (globaal voor de komende 5 jaar);
- een analyse van de renterisico's;
- het vermoedelijk verloop van de liquiditeit en solvabiliteit;
- een overzicht van de portefeuille van beleggingen en verstrekte en ontvangen leningen;
- eventuele noodzakelijke acties.

Mede op basis van de voorstellen voor wijzigingen in de portefeuille van beleggingen en verstrekte en ontvangen leningen en analyses van financiële risico's, adviseert controller het college van bestuur over te treffen maatregelen voor financiering en beleggen en belenen en het verloop en beheersen van de financiële risico's.

Het college van bestuur legt verantwoording af over het gevoerde treasurybeleid aan de raad van toezicht in:

- de financiële kwartaalcijfers;

- de jaarrekening/jaarverslag.

8. Interne en externe controle

Het college van bestuur heeft de volgende maatregelen van interne controle getroffen:

- functiescheiding: de medewerkers die betrokken zijn bij het voorbereiden van transacties zijn niet betrokken bij het feitelijke administratief vastleggen daarvan. Er is functiescheiding tussen het betaalbaar stellen van facturen, het boeken van facturen, het aanmaken van betaalbatches en het verrichten van de feitelijke betaalhandeling in het telebankiersysteem;
- vastlegging van besluiten, blijkend uit een paraaf van het college van bestuur;
- een zorgvuldige dossiervorming waaruit de uitvoering van het treasurybeleid eenduidig en direct blijkt: het dossier bevat ten minste alle originele brondocumenten van transacties, de vastlegging van alle besluiten en alle informatie die in het kader van de uitvoering van het beleid is verkregen, gemaakt of verzonden.

Het treasurybeleid en de uitvoering daarvan zijn object van onderzoek in het kader van de jaarlijkse controle op de jaarrekening door de externe accountant. De externe accountant kan daarin de resultaten van de werkzaamheden van de controller meenemen.

9. Externe verantwoording

In het jaarverslag van Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het treasurybeleid. Hierbij wordt:

- aandacht geschonken aan het beleid en de uitvoering ten aanzien van beleggen, lenen en derivaten;
- aandacht geschonken aan de soorten en omvang van de beleggingen, leningen en derivaten;
- aandacht geschonken aan de looptijden van de beleggingen, leningen en derivaten;
- een vergelijking gemaakt met de gegevens van het voorgaande jaar;
- van elke belegging jaarlijks gemeld op welk moment de belegging vrijvalt;
- verantwoording afgelegd over het gebruik van derivaten, conform de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

10. Evaluatie van dit statuut

Dit statuut wordt uiterlijk 4 jaar na dagtekening geëvalueerd door het college van bestuur en indien daartoe aanleiding bestaat aangepast.